

MEMÒRIA DELS TREBALLS EFECTUATS EN LA CLASSIFICACIÓ I ORDENACIÓ DE L'ARXIU DE MENUT

Caterina Amengual Morro
Ferran Menor Vives

ÍNDEX

Introducció	2
Situació inicial de l'arxiu	3
Agrupació del material i primer crivell	4
Classificació i ordenació	5
Índex de Seccions	6
La Signaturització	10
Conservació de la documentació	10
Consulta de la documentació	11
El Fons de l'arxiu	12
L'expurgo de documentació	20
La Biblioteca	22
Les unitats d'instal·lació	23
El futur de l'arxiu i la biblioteca	25

INTRODUCCIÓ

Una unió d'esforços des de la **Conselleria de Medi Ambient**, ha dut a què el **maig de 2004** es comencessin els treballs per recuperar l'Arxiu procedent de les diferents entitats que han anat configurant l'actual Conselleria de Medi Ambient (des del Districte Forestal de Barcelona, Girona i Balears, el Districte Forestal de Balears, la Direcció General de Monts, Caça i Pesca o ICONA) que estava dipositat a les cases de Menut, al terme municipal d'Escorca, a 39° 50' 01" N i 2° 54' 09" E, finca pública del Govern de les Illes Balears. Gràcies a la iniciativa de la Direcció General de Biodiversitat, i concretament, de Luis Berbiela, tècnic del Servei Forestal; Joan Mayol, tècnic del Servei de Protecció d'Espècies; Caterina Puig, tècnic del Viver de Menut; Nuria Fernández, tècnic del Viver de Menut; i els que subscrivim hem portat a terme aquesta tasca que encontinent explicarem.

La metodologia que hem utilitzat per ordenar i classificar l'arxiu ha estat la següent:

1. Agrupació del material i primer crivell
2. Establiment de les seccions, subseccions i Sèries documentals
3. Assignació de les Signatures
4. Registre dels grups de documents (llogalls, arxivadors, etc)
5. Reemplaçament dels suports documentals on s'esqueia
6. Dipòsit en contenidors d'arxiu
7. Instal·lació del material d'arxiu a les unitats d'instal·lació

SITUACIÓ INICIAL DE L'ARXIU

Inicialment, el material documental es trobava acaramullat sense cap mena d'ordre, dipositat sobre caixons i taulons o directament sobre el terra. Estava situat en unes construccions annexes a les cases, en la part superior d'una cotxeria, amb trespol de ciment, amb finestres amb persianes però sense vidres, per la qual cosa s'explica el mal estat en què s'han trobat alguns documents. També cal dir que alguns documents han agafat malformacions pel fet d'haver estat amuntegats sense cap cura. Cal dir que en molts de casos els documents estaven deslligats, desproveïts dels tancaments o amb aquests en mal estat. Entremig dels documents s'han trobat hàbitats de fauna amb les empremtes característiques de femta, principalment de ratolins –perquè els petits àcars, aràcnids i d'altres invertebrats no els tenim mai en compte-, les quals han originat desperfectes considerables. La pols i la humitat, malauradament, han estat també cohabitants de l'Arxiu tots aquests anys.

Sembla que s'havia transportat a aquest indret quan, en la nevada del 1984, es varen esbucar les teulades i es varen haver de refer, on l'arxiu canvià de lloc.

Fig. 1: Situació inicial, abans de començar els treballs

AGRUPACIÓ DEL MATERIAL I PRIMER CRIVELL

La primera feina consistí en traure els documents del caramull, i traslladar-los a la sala annexa agrupant-los per tipologies. Talment un estudi geològic, els documents els agruparem en estrats, sovint sortits de les capses o amb els lligalls romputs, amb la finalitat de determinar l'abast de l'arxiu. Dins aquesta primera tasca hem destriat el material documental que pertanyia a l'arxiu del material bibliogràfic per constituir una biblioteca.

La classificació s'ha fet a partir del material que ha anat sortint, primer de tot fent la diferenciació bàsica entre:

- **Arxiu documental** (Reflexes de l'activitat administrativa, signats i amb data i procedències declarades)
- **Biblioteca** (Publicacions i col·leccions seriades o monogràfiques, amb editor normalment reconegut).
- **Expurgo** (Material que cal eliminar perquè no és propi d'arxiu)

Fig. 2: Progrés en l'agrupació del material d'arxiu a la sala annexa

Fig. 4: Agrupació de les col·leccions de biblioteca

Fig. 3: Caramull destinat a rebuig

Fig. 5: Progrés en el desmantellament del caramull inicial

CLASSIFICACIÓ I ORDENACIÓ

Per dur a terme l'organització de l'arxiu hem procedit a realitzar les dues operacions bàsiques de l'arxivística. Primerament la **classificació** que consisteix en separar o dividir els documents establint classes i grups (seccions, subseccions i sèries), de tal manera que quedin integrats en un sistema orgànic i jerarquitzat. Les **seccions** estan constituïdes per documents generats per una divisió administrativa important amb una organització pròpia i precisa. Així doncs, hem procedit a constituir cinc seccions per la seva importància diferenciats per l'activitat efectuada:

- A. Gestió econòmica,
- B. Gestió forestal,
- C. Gestió administrativa,
- D. Conselleria d'Agricultura i Pesca ¹
- E. Gestió administrativa vigent

Les **sèries** són l'agrupació de documents com a resultat de d'activitats concretes que formen part de **seccions** o subseccions. La unitat mínima i més important és el **document** o peça documental, el qual és l'objecte de conservació de l'arxiu. Tal com expressa l'article 49, paràgraf 2 de la *Llei 16/1985, de 25 de juny, del Patrimoni Històric Espanyol* "Formen part del patrimoni documental els documents de qualsevol època generats, conservats o reunits en l'exercici de la seva funció per qualsevol organisme o entitat de caràcter públic (...)". Evoquem aquest article car la documentació que disposem és de diversa procedència i de diferents èpoques administratives des de 1860 fins 1990. Encara que aquesta darrera etapa caldria que romangués en un arxiu de gestió, la mantenim aquí per la inconnexió amb l'arxiu de gestió de la Conselleria de Medi Ambient i en virtut de l'article 49.2 esmentat podem considerar que forma part del Patrimoni Històric Espanyol tota la documentació trobada a l'arxiu.

També hem d'afegir que ens trobem davant un **arxiu** que és alhora **tancat** (car no s'espera ampliar la documentació existent ja que les entitats emissores ja

¹ La Conselleria d'Agricultura i Pesca, constitueix una secció independent puix que no té relació connexa amb la resta de l'Arxiu.

han desaparegut) i **obert** (perquè la Conselleria de Medi Ambient encara genera documentació ja existent a l'arxiu). És per això, que la nostra classificació davall expressada pretén ampliar els fons existent amb futuribles transferències seguint aquest model.

Aquí procedim a mostrar l'índex de seccions, subseccions i sèries que hem creat a partir de la documentació que s'ha conservat:

ÍNDEX DE SECCIONS

A. GESTIÓ ECONÒMICA

1. Comptes del patrimoni
2. Taxes
3. Comptes generals
4. Comptes de millora
5. Llibres de caixa
6. Despeses
7. Extractes de comptes
8. Petició de fons
9. Normativa sobre comptes
10. Inversions
11. "Cortas particulares"

B. GESTIÓ FORESTAL

a. Treballs forestals

1. Partes de feina dels guardes forestals
2. Estadística forestal
3. Inspecció forestal
4. Repoblacions
5. Memòries de servei
6. Transformacions de conreu
7. Inspeccions fitosanitàries
8. Fitxes de meteorologia
9. Fitxes de control de nius d'aucells

b. Aprofitaments

1. Aprofitaments
2. Reconeixements finals d'aprofitaments
3. Expedients d'aprofitaments per finca.
4. Llibres d'aprofitaments
5. Plans d'aprofitament
6. Memòries d'execució dels plans d'aprofitament
7. Documents deslligats

c. Viver de Menut

1. Obtenció i subministrament de llavors
2. Campanyes de venda de plantes
3. Resums de vendes de plantes
4. Gestió del viver
5. Control d'altres viviers

d. Servei de defensa contra incendis

1. Incendis forestals
2. Autoritzacions de crema controlada

C. GESTIÓ ADMINISTRATIVA

a. General

1. Registre d'entrades i sortides
2. Actes de convocatòries
3. Circulars
4. Comunicacions i salutades
5. Ordres i decrets
6. Comissions de caça i pesca
7. Comissions agràries
8. Comissions d'urbanisme
9. Gestió dels residus
10. Congressos
11. Propostes i projectes
12. Inventari de material

b. Llicències

1. Caça
2. Pesca continental

c. Vedats de caça

1. Registre de renovació de vedats de caça
2. Autoritzacions per la creació, ampliació o segregació de vedats de caça

d. Servei de la fusta

1. Oficis
2. Inspeccions
3. Sol·licituds de certificats professionals
4. Estadística

e. Sancions

1. Denúncies de caça
2. Denúncies forestals
3. Denúncies de pesca continental

f. Recursos Humans

1. Assegurances socials
2. Pòlisses de vehicles
3. Nòmines
4. Atur obrer
5. Personal
6. "Cupones y listillas"
7. Oposicions
8. Llicències d'arma dels guardes forestals

D. CONSELLERIA D'AGRICULTURA I PESCA

1. Capítol I
2. Capítol II
3. Capítol III
4. Capítol IV

E. GESTIÓ ADMINISTRATIVA VIGENT

1. Servei d'Ordenacions
2. Protecció d'espais
3. Propostes i projectes

4. Hidrologia
5. Albufera d'Alcúdia
6. Central Tèrmica des Murterar
7. Viver de Menut
8. Premsa
9. Curset de capacitació forestal

Cal dir que existeix un índex general publicat al web del Ministeri de Medi Ambient que inclou una classificació semblant a la nostra però que nosaltres l'hem aplicada a la documentació que disposàvem. L'enllaç és el següent:
http://www.mma.es/conserv_nat/inventarios/fondo_documental/estructura.htm

Seguidament a la classificació hem procedit a l'**ordenació** de la documentació. Ordenar consisteix en correlacionar els documents dins una sèrie ja establerta d'acord amb un ordre establert. Nosaltres hem individualitzat l'ordre de cada sèrie segons la seva necessitat. A algunes sèries on la documentació no era monotemàtica, hem primat l'ordre pel seu origen. És a dir, Ordenar els documents d'una mateixa sèrie prevalent el **mateix contingut**. Per exemple, a la secció C de Gestió Econòmica, subsecció a de General, sèrie 1 relativa als registres d'entrades i sortides, hem ordenat la documentació sense separar els documents de registres d'entrades dels de registre de sortides perquè en un moment determinat ambdós registres passen a formar un document de registre d'entrades i sortides i així no es desvirtua la sèrie documental.

Après aquest criteri, hem establert l'**ordre cronològic**, ordenant del més antic al més modern, sempre fent constar les dades extremes d'aquests. Cal dir també que allà on un expedient aglutina molts d'anys hem expressat una "c" (*circa*) abans de les dades extremes per indicar unes dades aproximades.

Finalment, allà on una mateixa seriació està expressat per la toponímia, hem procedit a ordenar mitjançant l'anomenat **ordre alfabètic geogràfic**, com per exemple a la secció B, subsecció b, sèrie 3 relativa als expedients d'aprofitament per finca, ordenant Alcúdia, Andratx, Artà, Bunyola, etc.

LA SIGNATURACIÓ

Establir el sistema de **signaturació** és el següent pas que hem procedit a efectuar. Quant al criteri de les signatures de les **seccions** l'hem establert mitjançant lletres de l'alfabet en majúscules (A, B, C, D i E). També hem inclòs **subseccions** per vertebrar millor les seccions i destacar aquelles entitats amb autonomia pròpia o per la importància de la subactivitat. La signaturació de les subseccions l'hem efectuada mitjançant lletres de l'alfabet en minúscules (a, b, c, etc.). La signaturació establerta en aquest cas és **numèrica** i està separada de les seccions o subseccions mitjançant un **guió** (-). Finalment, els documents d'una mateixa sèrie, o també anomenats peces documentals, es separen per una barra diagonal (/) i amb una signatura numèrica.

Com a exemple il·lustratiu exposem el següent cas: **Ba-1/3**

B	a	-	1	/	3
(secció)	(subsecció)		(sèrie)		(document)

B: Gestió Forestal

a: Treballs forestals

1: Partes de feina dels guardes forestals

3: Lligall que conté del 1940 al 1970

Com a una operació més de l'ordenació, hem procedit a concretar la signaturació als documents mitjançant **etiquetes**, sempre intentant situar-les a la part superior dreta del suport del document, menys en els casos que aquesta banda estigui escrita.

CONSERVACIÓ DE LA DOCUMENTACIÓ

Molta de la documentació que procedíem a ordenar l'hem trobada amb **desperfectes** en els tancaments dels lligalls que presentaven els cordills podrits, trencats o simplement no tenien cordills. Hem procedit a realitzar tasques de restauració dels mateixos substituint-los per cordells nous. També hem **restablert suports**, arxivadors i lligalls, que estaven en mal estat.

CONSULTA DE LA DOCUMENTACIÓ

La Llei del Patrimoni Històric Espanyol 16/1985, dóna les pautes per a la consulta dels documents que conformen el patrimoni documental, autoritzant amb caràcter general la consulta d'aquests documents, una vegada finalitzada la seva tramitació i dipositats en els arxius. Aquests documents són de lliure consulta, exceptuant els casos especialment assenyalats:

- Documents que afectin l'esbrinament de delictes.
- Documents que continguin dades personals de caràcter policial, processal, clínic o de qualsevol altra mena que puguin afectar la seguretat de les persones, el seu honor, la seva intimitat o la pròpia imatge. En aquest últim cas, per a la consulta, es fa necessari bé el consentiment exprés dels afectats o bé que hagi transcorregut un termini de 25 anys des de la seva mort, si la data és coneguda, o en cas contrari, de 50 anys a partir de la data del document.

Amb aquestes premisses hem indicat a l'índex de documents les peces documentals en què la consulta està restringida indicant a l'índex de documents l'abreviatura "Restr." a la cel·la d'accés. Els que són de lliure accés s'expressa amb "Lliure".

Una altra forma de restricció de la consulta del document és per l'estat de conservació d'aquest. Quan l'índex de documents registra un document amb un dolent estat de conservació cal restaurar-lo abans de la seva consulta.

Cal fer esment també que, donat la importància que tenen alguns tipus de documents, com els plànols, croquis, fulletons, dibuixos o fotografies, hem constatat la seva existència indicant a l'índex de documents una cel·la amb l'abreviatura C/F (cartografia i/o fotografies).

Per mantenir en òptimes condicions l'arxiu, i per explicar millor tot això que acabem d'introduir, hem redactat unes **normes per a la consulta** de la documentació en sala i per la reproducció de la documentació que cal que conegui tant la persona responsable de l'arxiu com l'investigador.

ELS FONS DE L'ARXIU.

L'arxiu posseeix un ventall ampli de documentació ja sigui temàtic (amb documentació pertanyent a les activitats relatives a la conservació de la naturalesa i documentació relativa a agricultura) i cronològic (des de 1860 fins 1990).

Tot seguit explanarem el contingut dels fons de l'Arxiu de Menut a partir de l'índex.

A. GESTIÓ ECONÒMICA

1. **Comptes del patrimoni:** disposa de gairebé tots els comptes haguts i debuts des de 1932 fins 1984. Als comptes de patrimoni es justificaven els comptes davant el Patrimoni Forestal de l'Estat i la sèrie té un abast des de 1943 fins 1965.
2. **Taxes:** alberga els conceptes deguts en els capítols 2.04 i 2.13 on majorment estan recollides les despeses dels treballadors, encara que també contempla ingressos. Cronològicament té un abast des de 1960 fins 1984 amb una completa fretura documental als anys 1970.
3. **Comptes general:** es relaciona les entrades i les sortides monetàries de tot caire. La importància de la sèrie rau en la seriació anuals dels documents des de 1932 fins el 1968 puix que tornem a contemplar la mancança de documentació als anys 1970.
4. **Comptes de millora:** gravaven un 10% l'ús de determinats aprofitaments. Aquests impostos apareixen ordenats pels monts catalogats com 1a, 2a, 3, 4, 5, 6, 7 i 10. Aquest gravamen s'aplicà des de finals dels anys 1940 fins el 1967.
5. **Llibres de caixa:** registren les entrades i sortides de la institució essent una font bàsica per l'estudi econòmic de la institució els anys 1970.
6. **Despeses:** justificants de despeses i pagaments efectuats a l'Estat des de 1945 fins 1984 amb la mancança documental dels anys 1970.
7. **Extractes de comptes:** comptes realitzats entre 1940 i 1985 amb la manca de documents als anys 1950 i 1970.
8. **Petició de fons:** a l'Estat des del Districte Forestal de Balears amb una seriació sencera des de 1961 fins 1983.
9. **Normativa sobre comptes:** decrets, ordres, etc., referent a la gestió econòmica des de 1969 al 1982.

10. **Inversions:** efectuades a Monts de l'Estat des de 1960 a 1979.
11. "**Cortas particulares**": ingressos obtinguts per aquest fi, entre 1958 i 1962.

B. GESTIÓ FORESTAL: està dividida en 4 subseccions.

a. Treballs forestal

1. **Partes de feina dels guardes forestals:** s'expressen els treballs quinzenals realitzats per la Guarderia Forestal des de 1946 fins 1985
2. **Estadística forestal:** formularis de l'Estat fent al·lusió a superfícies de finques, espècies cultivades, aprofitaments efectuats, etc. entre 1939 i 1965
3. **Inspecció forestal:** memòries de les inspeccions forestals efectuades el 1954
4. **Re poblacions:** projectes de repoblació forestal a les Illes Balears i a l'Estat espanyol des de 1961 fins 1982. Cal pensar que existeixen altres projectes de repoblació a la secció C subsecció a sèrie 11 per formar part d'altres comissions. També n'hi ha més a la secció E per la seva vàlua.
5. **Memòries de servei:** treballs forestals realitzats els anys 1960 i el 1983.
6. **Transformacions de conreu:** sol·licituds per transformar conreus des de 1951 fins 1985 amb moltes llacunes documentals entremig. Cal destacar la presència de cartografia sobre finques particulars delimitant l'àrea dels conreus a transformar.
7. **Inspeccions fitosanitàries:** inspeccions fitosanitàries per fer constar les plagues esdevingudes entre 1954 i 1981 amb la mancança documental dels anys 1970.
8. **Fitxes de meteorologia:** dades meteorològiques estudiades entre 1954 i 1959.
9. **Fitxes de control de nius d'aucells:** Campanya puntual realitzada juntament amb el GOB

b. Aprofitaments: tracta exclusivament tot el referent als aprofitaments forestals

S'explicita l'extensió dels aprofitaments, les espècies aprofitades, els comptes generats pels aprofitaments forestals, es realitza una estadística sobre la quantia del ramat, els pastos que existeixen. Els llibres d'aprofitaments recullen expedients de denúncia referents a aprofitaments. Per aquest motiu i per contemplar dades personals està

restringit l'accés a aquesta documentació havent de motivar la seva consulta. Dins els aprofitaments cal destacar els expedients d'aprofitament per finca on consten els aprofitaments practicats a una finca des de aproximadament el 1940 fins aproximadament el 1970. També s'ha de dir que els aprofitaments fan al·lusió a altres qüestions relacionades amb els aprofitaments com, per exemple, el temporal de 1961 i la venda dels arbres caiguts.

1. Aprofitaments
2. Reconeixements finals d'aprofitaments
3. Expedients d'aprofitaments per finca.
4. Llibres d'aprofitaments
5. Plans d'aprofitament
6. Memòries d'execució dels plans d'aprofitament
7. Documents deslligats

c. Viver de Menut

1. **Obtenció i subministrament de llavors:** des de 1939 fins el 1978.
2. **Campanyes de venda de plantes:** des de 1963 fins 1987. Aquesta documentació té l'accés restringit per figurar-hi dades personals significatives.
3. **Resums de vendes de plantes:** registres de les campanyes de venda de plantes entre 1952 i 1973. Cal dir que no hem procedit a expurgar les campanyes de venda de plantes puix que en aquestes apareix informació ampliada que no ix en els registres i perquè no recull totes les campanyes de venda.
4. **Gestió del viver:** s'inclouen propostes de treball, ordres de la Direcció General, sol·licitud de material, estadística de llavors i plantes venudes, normativa, etc. i apareix un plànol del viver. Cal explicitar que la secció E de Gestió administrativa vigent conté més documentació relativa al viver de Menut.
5. **Control d'altres viviers:** consta del control efectuat de viviers particulars (entre 1967 i 1972) i al·ludeix al viver públic de la Bassa, a Fornalutx del qual es registren índexs d'humitat relativa i de precipitacions. Cal destacar que s'inclouen plànols dels viviers particulars.

d. Servei de defensa contra els incendis

1. **Incendis forestals:** argumenta tot el relatiu als incendis forestals i la seva prevenció. En la prevenció contra incendis cal destacar la documentació relativa a l'estadística de superfícies repoblades, construcció d'albergs contra incendis, índexs de

perillositat d'incendis, normativa de com actuar davant un incendi, llibres de ruta dels avions antiincendis - a partir dels anys 1970 -, croquis de rètols contraincendis dels anys 1940, plànols dels parcs contraincendis. En el cas dels incendis forestals es descriu els parts de la Guàrdia Civil sobre incendis i està restringida la consulta per contenir dades personals dels guàrdies civils.

2. **Autoritzacions de crema controlada:** s'inclouen els controls dels forns de calç dels anys 1960. Encara que la majoria dels casos es fa referència a autoritzacions de crema de càrritx, durant els anys 1980 consta de permisos per l'ús de pirotècnia i permisos per fer foc en campaments. Per a l'autorització de crema controlada s'inclou una relació de propietat – propietari, el que cultiva i apareix normativa referent a la crema.

D. GESTIÓ ADMINISTRATIVA

a. **General:** oficis administratius relatius a les diferents institucions administratives que integra l'arxiu.

1. **Registre d'entrades i sortides:** llibres de registre d'entrades i sortides d'oficis, ja sigui en llibres separats o en un de sol, des dels anys 1950 fins el 1984.
2. **Actes de convocatòries:** llibres d'actes del Consell Provincial de Caça i Pesca des de 1969 fins 1984.
3. **Circulars:** les circulars de la Direcció General de Monts, Caça i Pesca des de 1937 fins 1977. Cal ressenyar que es descriu l'estructuració de la institució feta el 1938. També es destacable els croquis amb les normes per introduir el rètol de la institució a les pedres entre el 1959 i el 1977. O a mode d'exemple, emfatitzar l'existència de la documentació relativa a la radioactivitat de tords per la catàstrofe nuclear de Txernòbil.
4. **Comunicacions i saludes:** comunicacions establertes de la Direcció General amb el Govern Civil, la Guarderia Forestal i amb particulars entre el 1955 i el 1981. Cal destacar el document Ca-4/1 que fa referència a les vies pecuàries.
5. **Ordres i decrets:** decrets i les ordres emeses des de la Direcció General de Monts, Caça i Pesca. Cal assenyalar la inclusió de les memòries de treballs (Ca-5/2) o l'estructura administrativa d'ICONA (Ca-5/3).
6. **Comissions de caça i pesca**
7. **Comissions agràries**

8. **Comissions d'urbanisme:** cal destacar els projectes d'enjardinaments d'Inca i de Manacor i els plànols dels plans parcials i generals de Mallorca i Menorca de 1970 a 1975.
 9. **Gestió dels residus:** conté el relatiu al tractament de residus de l'abocador de Son Reus, a Palma de 1974. Aporta un plànol de planta de Son Reus de l'any esmentat.
 10. **Congressos:** fa menció dels congressos que participà la institució durant els anys 1970. El document Ca-10/1 inclou fotografies de formiguers d'Itàlia.
 11. **Propostes i projectes:** incoats des de 1934 fins el 1984. D'aquests s'han de remarcar els projectes de regeneració forestal, les activitats selvícoles, projectes contraincendis, desbrossaments, projectes relatius al Servei de Personal (dietes, salaris). Cal esmentar que els projectes i propostes més significatius són a la secció E.
 12. **Inventari de material:** integra tot el referent al material mobiliari i immobiliari. Sobre els immobles cal destacar el plànol de les oficines del passatge Guillem de Torrella a Palma de 1971. Dels béns mobles destaquem l'inventari dels béns mobles que es féu al viver de Menut els anys 1940. També són interessants els vehicles on hi són presents els plànols dels primers camions de bombers (Ca-12/1). O també parlar del material antiincendis indicats en fulletons (Ca-12/6 i Ca-12/7). Per últim, ressaltar l'adquisició d'uniformes on apareix un dibuix amb un guarda forestal uniformat dels anys 1940 (Ca-12/5).
- b. **Llicències:** contempla les llicències de caça i de pesca continental expedides aquelles la dècada de 1970 i de 1980 i aquestes des de 1963 fins el 1985.
1. Caça
 2. Pesca continental
- c. Vedats de caça
1. **Registre de renovació de vedats de caça:** renovacions anuals dels vedats de caça des de 1972 fins 1985
 2. **Autoritzacions per la creació, ampliació o segregació de vedats de caça:** Aquí s'autoritza a societats de caçadors poder caçar en vedats. Conté certificacions cadastrals de finques particulars per assenyalar els vedats. També s'inclouen plànols topogràfics de la situació dels vedats. La documentació està

compresa entre 1935 i 1984. L'accés és restringit. Cal guaitar la secció E pel concernent als vedats de caça major.

d. Servei de la fusta

1. **Oficis:** contractes amb fusters, comunicacions amb industrials i amb ajuntaments, traspassos d'aprofitaments, subhastes de llenya, etc. des de 1938 fins 1969.
2. **Inspeccions:** inspeccions realitzades a indústries fusteres on revisen que la maquinària que disposen és la que declaren entre 1961 i 1977. L'accés és restringit.
3. **Sol·licituds de certificats professionals:** registra els expedients de sol·licituds de certificats professional del tipus A, B, C, D i E. Aquests són els permisos per poder establir indústries fusteres. És una informació destacable puix que alberga el tipus d'indústria que és i la maquinària que posseeix entre els anys 1940 i 1950.
4. **Estadística:** informació anual d'indústries forestals realitzant una estadística de la totalitat de les indústries forestals i, a més, recollides per domicili de la fàbrica i no per domicili fiscal des de 1962 a 1967.

e. **Sancions:** sancions per denúncies de caça (sèrie 1) de 1971 a 1979 amb llacunes cronològiques; denúncies forestals per fer tals d'arbres sense autorització, cremar rostolls sense permís, etc. (sèrie 2) de 1941 a 1977 amb llacunes cronològiques; i denúncies de pesca continental (sèrie 3) de 1970 a 1979. L'accés és restringit.

1. Denúncies de caça
2. Denúncies forestals
3. Denúncies de pesca continental

e. Recursos Humans

1. Assegurances socials
2. Pòlisses de vehicles
3. **Nòmines:** des de 1934 fins el 1985 es constaten els treballadors, contant també les brigades forestals, en nòmina de la institució.
4. Atur obrer
5. **Personal:** als oficis del Servei de Personal i inclou un plànol topogràfic dels llocs de vigilància forestals.
6. **"Cupones y listillas":** jornals de les brigades forestals i els dies treballats entre 1982 i 1985

7. **Oposicions:** convocatòria de concursos-oposició des de 1942 fins a 1983. Conté els exàmens dels examinands. L'accés és restringit.
8. Llicències d'arma dels guardes forestals

D. CONSELLERIA D'AGRICULTURA I PESCA: integra tota la documentació que ha arribat fins el fons de Menut des de la Conselleria d'Agricultura i Pesca i que no té relació amb la resta de l'arxiu. És per això que constitueix un bloc apart i no ha estat estudiada amb determinació. Està continguda en arxivadors i dividida en quatre capítols respectant l'origen de la documentació. Per això hem constituït quatre subseccions per albergar cada capítol.

1. Capítol I
2. Capítol II
3. Capítol III
4. Capítol IV

E. GESTIÓ ADMINISTRATIVA VIGENT: consta de la documentació pertanyent a la gestió administrativa vigent per ésser documentació que cal utilitzar amb assiduitat i, per aquesta causa, forma part de l'arxiu de gestió més que de l'arxiu històric o intermig.

1. **Servei d'Ordenacions:** documentació relativa a l'ordenació del territori. Cal destacar el document E-1/1 el qual desenvolupa el procés de desamortització de terres comunals des de 1860 fins 1940 amb cartografia destacable com el plànol de planta dels límits comunals del Castell d'Alaró. Els documents E-1/2 i E-1/3 fan referència a ordenacions forestals a la comuna de Bunyola, Alcúdia (Sant Martí) o Sóller. El document E-1/3 dona informació sobre els tancats i els camins de Menorca amb especial ressò del camí anomenat Camí dels Cavalls o de l'Anglès en un plànol de l'illa de 1936. Els documents E-1/5 i E-1/6 al·ludeixen estudis tècnics d'ordenació territorial. El document E-1/6 incorpora un plànol topogràfic dels vedats de Mallorca i la memòria del vedat major des Tomir.
2. **Protecció d'espais:** propostes per protegir espais naturals. El document E-2/1 inclou la proposta de declaració de "Montes protectores" del 1934 al 1936 a espais naturals dels municipis de Calvià, Esporles, Estellencs (Son Fortuny), Valldemossa (Pastoritx, Son Galceran, Son Moragues, Son Pacs) i inclou cartografia amb llindes de finques. Els documents E-2/2, E-2/3 i E-2/4 expliquen el projecte de declaració de Lloc Natural de Miramar de la zona costera de Valldemossa i Deià amb fotografies i plànols del 1948. El document E-2/5 datat entre 1958 i 1963 esmenta la declaració de Lloc Interès Natural de Miramar amb mesures de protecció

contra tala d'arbres i establint la superfície poblada de pinar, alzinar i olivar.

3. **Propostes i projectes:** incorpora els projectes i propostes tant de repoblació forestal, de construcció d'edificis i camins, prevenció d'incendis. Cal destacar el document E-3/1 que invoca la repoblació de la Victòria a Alcúdia el 1934 que inclou un plànol de l'indret. Els documents E-3/3 i E-3/4 es refereixen a construcció de camins a la Comuna de Bunyola i a Bellver respectivament i porten cartografia relativa a planta i perfils. A més, aquest darrer inclou fotografies aèries fetes entre 1967 i 1975. El document compresos entre el E-3/6 i el E-3/10 són, alhora, arxivador i document, tenint la signatura al suport documental.
4. **Hidrologia:** pertoca al relatiu a hidrologia i concretament a correcció de cabals o faldars de torrents. Tots ells presenten estudis cartogràfics en planta i perfil dels cabals i conques. A més a més, el document E-4/1 porta fotografies del Torrent de Fornalutx de 1946.
5. **Albufera d'Alcúdia:** Destaca el document E-5/1 que inclou plànols de l'Albufera i l'Albufereta.
6. **Central Tèrmica des Murterar:** projecte de construcció de la Central Tèrmica des Murterar a Alcúdia entre els anys 1975 i 1978. Incorpora plànols de la central.
7. **Viver de Menut:** Destaca el document E-7/1 que esmenta tot el relacionat a la construcció del viver amb un plànol de planta de l'any 1954. El document E-7/3 presenta fotografies del viver de l'any 1963.
8. **Premsa:** incorpora recull de premsa de 1983 puix que tota ella fa referència als temes tractats ací.
9. **Curset de capacitació forestal:** curset de capacitació forestal que es féu entre 1948 i 1949 realitzat per D. Joaquin Ximenez de Embún, i del qual hi ha també el registre fotogràfic.

Fig. 6: L'equip de treball, amb la troballa més antiga: els plànols de 1860 (E - 1/1)

L'EXPURGO DE LA DOCUMENTACIÓ

Per realitzar l'expurgo de la documentació sense cap mena de rellevància històrica ni administrativa hem acatat el *Reial Decret 1164/2002, de 8 de novembre, pel qual es regula la conservació del patrimoni documental amb caràcter històric i l'eliminació dels documents de l'Administració General de l'Estat i els seus organismes públics*.

Primerament, tal com indica l'article 2, paràgraf 1, hem procedit a realitzar un estudi global de valoració documental per eliminar els documents seguint els criteris jurídics, administratius i històrics.

Tal com contempla l'article 4, paràgraf 4b, ací exposem els continguts dels documents que hem procedit a eliminar.

- BOE, BOIB o GACETA puix que es trobaven en mal estat (per la humitat), contemplaven anys solts i es poden consultar en altres fons històrics de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.
- Publicacions duplicades o repetides, de les quals hem conservat l'exemplar que es trobava en millors condicions. Per exemple, els calendaris de "Todos contra el fuego" del 1989; altre material divulgatiu sobre incendis; fulletons sobre La Victòria d'Alcúdia;
- Formularis buits i sobres i paquets de fulls en blanc.
- Fulls aïllats, completament descontextualitzats sense data tòpica, ni cronològica ni històrica.
- Models de documents i esborranys sense signar ni encunyar, tal com fonamenta l'article 2, paràgraf 3b.
- Fotocòpies de documents, allà on romana l'original
- Autoritzacions per caçar conills per mixomatosi, que es trobaven en molt mal estat, amb mossegades de rata.
- Renovacions anuals de vedats de caça, altes i baixes, puix que existeixen llibres de registres amb la mateixa informació
- Denúncies de caça soltes que es trobaven deslligades i en molt mal estat (enfangades o rompudes)
- Llicències de caça i pesca, en els casos on romana el registre de llicències de caça i de pesca puix que no amplia la informació registrada d'aquests.
- Guies telefòniques i agendes.

Així mateix cal destacar que hem expurgat suports de documents en mal estat sense cap vàlua històrica ni artística que hem procedit a substituir-los per suports més adients com arxivadors o lligalls nous (article 2, paràgraf 3a).

També hem exclòs de l'arxiu projectes d'obra personals de funcionaris estatals els quals s'han retornat als seus propietaris.

La documentació eliminada s'ha procedit a la seva cremació en una empresa dedicada a la destrucció d'arxius per salvaguardar les dades personals.

LA BIBLIOTECA

Per començar, cal expressar que s'entén des d'un punt de vista jurídic per patrimoni bibliogràfic, prenent com a referent per constituir la biblioteca l'article 50, paràgraf 1 de la *Llei 16/1985, de 25 de juny, del Patrimoni Històric Espanyol*. "Formen part del patrimoni bibliogràfic les biblioteques i col·leccions bibliogràfiques de titularitat pública i les obres literàries, històriques, científiques o artístiques de caire unitari o seriat, en escriptura manuscrita o impresa".

Per a fer la classificació de la biblioteca, s'han utilitzat les categories següents:

- Publicacions periòdiques,
- Publicacions de igual procedència (editorial), que comunament també coincideix amb una temàtica concreta. Per exemple, el servei de Plagues emet una sèrie tècnica.
- Llibres solts.

PUBLICACIONES PERIÓDIQUES

- Colección legislativa forestal (1925-1966)
- Publicacions "Ingenieros de Montes" (1929-1953)
- Hojas divulgadoras (1943-1969)
- España agrícola (1948-1954)
- Calendario Meteoro-Fenológico (1943-1959)
- Montes, Revista de (1915-1985)
- Caza y Pesca (1944-1959)
- Revistes varies de caça (1977-1989)
- España Forestal (1917-1924)
- Intersylva (1941)
- Meteorología balear (1943-)
- Servicio Meteorologico Nacional (1946-1969)
- Boletín de Agricultura de Baleares (1944-1955)
- CERES (1975-1985)

PUBLICACIONES PER PROCEDENCIA

ICONA

- Monografias (1976-1989)
- Indústria fustera (1959-1964)
- Divulgació agrària (1962-1969)
- Divulgació caça (1959-1981)
- Divulgació Incendis (1973-1982)

- Servei de Plagues (1956-1966)
- Educació Ambiental (1982-1988)
- Divulgació Illes Balears (1978-1990)
- Publicacions ICONA (1973-1985)
- Boletín de la Estacion Central de Ecología (1981-1982)
- Forestals (1964-1982)
- ICONA. Memoria (1957-1981)
- Boletín del ICONA

Ministerio de Agricultura

- Boletín Mensual estadística agraria (1977-1986)
- Mapes (1948-1989)
- Inventario Forestal Nacional (1975-1978)
- Caracterización agroclimática
- Bioclima
- Información y documentación (1966-1967)
- Servicio extensión agraria (1967-1972)
-

Altres procedències

- Memòria Cambra Oficial de Comerç (1958-1972)
- Publicacions Estrangeres
- MOPU (1963-1982)
- Fulletons

LLIBRES

- Atlas del Eucalipto

Fig. 7: Revista de montes del 1915

LES UNITATS D'INSTAL·LACIÓ

L'espai que ocupen tant l'arxiu històric com la biblioteca és **provisional**. L'espai està situat a les cases de Menut a una sala devora el menjador.

Per la provisionalitat de la ubicació de l'arxiu hem decidit d'allotjar la documentació de l'arxiu en **contenidors** de dimensions 28x56x38 cm. perquè

pugui preservar-se millor de la humitat i que, alhora de fer el trasllat de la documentació, sigui de més fàcil transport i reduir a zero les possibilitats que la documentació es pugui barrejar. Cada contenidor té assignat un nombre expressat juntament amb el substantiu "caixa" que corresponen amb els nombres que estan registrats a l'índex de documents per trobar d'una forma efectiva cada document.

Per sostenir els contenidors, hem disposat uns **prestatges metàl·lics** galvanitzats amb barres de dos metres d'alt i safates de 80x60 cm. Cal dir que tant la secció D com la secció E no estan introduïdes en els contenidors expressats sino que, per l'origen de la seva documentació, estan ubicats en arxivadors disposats directament sobre els prestatges.

La biblioteca l'hem albergada en dos **armaris** de dimensions d'1'98x0,42x0,95 m. amb portes de vidre i panys.

Fig. 8 Prestatgeries metàl·liques per a l'arxiu

Fig. 9: Armaris amb la biblioteca

EL FUTUR DE L'ARXIU I LA BIBLIOTECA

La provisionalitat del lloc que ocupa l'arxiu i la biblioteca i la inexistència d'un càrrec d'arxiver que pugui vetllar exclusivament per la conservació i augment de l'arxiu fan pensar que la millor solució a llarg termini (10 o 15 anys) per salvaguardar la documentació en estat òptim és fer una **transferència** de la documentació a la Conselleria de Cultura, i concretament a l'**Arxiu del Regne de Mallorca**, que és qui alberga l'arxiu històric del Govern de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Administrativament, s'estableix que transcorreguts 30 anys, la **vida administrativa del document** ha finit i per tant, pel seu valor secundari, s'han de transferir a un arxiu intermig o a un arxiu històric, juntament amb una relació de la documentació que cal transferir. Aquesta transferència es pot fer de manera directa, que és la normalment utilitzada transferint la documentació a un arxiu històric amb un full de remissió o es pot fer la transferència indirecta que permet ingressar la documentació mitjançant la donació o dipòsit (mitjançant el que sols es cedeix l'ús i no la propietat).

En l'apartat de la biblioteca caldria mantenir el fons constituint un important referent per l'estudi biològic i ambiental de les Illes Balears.

Hem d'assenyalar que no hem inclòs a la biblioteca **publicacions duplicades** o repetides i publicacions que no tenien res a veure amb la temàtica que registra tant l'arxiu com la biblioteca. Amb aquest material caldria estudiar futures donacions preferentment a organismes públics, principalment emmarcat dins el Govern de les Illes Balears i a ser possible dins la Conselleria de Medi Ambient. Amb açò pretenem establir un criteri jeràrquic per oferir les donacions. Així mateix, per donar publicitat de l'arxiu i de la biblioteca ara constituïts i, donat la vàlua d'aquests ja sigui quantitativa com qualitativa, cal plantejar-s'hi realitzar una o més exposicions dedicades a qualsevol de les activitats que fa referència la documentació, essent principalment la protecció i conservació de la naturalesa.